

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE MICHAELY KANTOROVÉ:

Charakter božství v neohinduismu (na příkladu hnutí Haré Kršna)

Bakalářská práce Michaely Kantorové je standardní prací kompilačního charakteru, která byla vypracována s pomocí dostatečného množství relevantních zdrojů, bez faktografických omylů, formálních nedostatků, gramatických či stylistických chyb.

Mé poznámky jako oponenta proto mohou být nanejvýše metodického rázu. Za nejzávažnější připomínku považuji určitý nesoulad mezi názvem práce a jejím obsahem. Autorka poměrně přesně vyjadřuje faktický obsah práce v úvodu, kde píše, že „cílem práce je (...) zmapovat základní náboženskou linii, která nás provází od počátků klasického hinduismu přes Zlatého avatára Šrí Čaitanju až po organizaci ISKCON.“ (s. 6). Toto zadání autorka skutečně naplnila, avšak zůstává otázkou, zda-li věnovala dostatečnou pozornost aspektu, který si předsevzala v názvu „Charakter božství v neohinduismu“. Tento název slibuje podrobnou teologickou či filosoficko-náboženskou analýzu, kterou však její práce nenabízí, neboť je spíše učebnicovým přehledem základů hinduismu a jeho bhaktické linie přes význačné texty, osobnosti a organizace. Vzhledem k důrazu této linie na vztah člověka k Bohu lze samozřejmě alibisticky prohlásit, že cokoliv o bhaktismu napíšeme, v posledku vypovídá o jeho pojetí božství, ale dovedu si představit pod tímto názvem zcela jinak postavenou práci, která by názvu odpovídala podstatně více. Jinými slovy, zdá se mi, že autorka pojmenovala svou práci úžeji a v jistém smyslu i odborněji, než si její obecná (byť jinak kvalitní) práce zaslouží. Navrhuji proto, aby si pro účel obhajoby autorka připravila krátkou úvahu na téma vyjádřené v názvu práce (např. srovnání bhaktického pojetí božství s charakterem božství v ostatních dvou proudech hinduismu). Přičemž „charakterem božství“ tu nemám na mysli formu uctívání a povahu vztahu člověka k Bohu, nýbrž obráceně – povahu božského projevu a jeho vztah ke stvořenému.

Druhá metodická připomínka se týká práce s literaturou. Práce má četné úseky (25-30, 35-41, 52-48) ve kterých autorka vychází prakticky jen z jednoho jediného zdroje a jen minimálně jej kombinuje s jinými. Např. je překvapivé, že v kapitole o hnutí Haré Kršna autorka vychází pouze z monografie Martina Fárka a nebere si ke srovnání druhou (byť chronologicky starší) publikaci Miloše Mrázka *Děti modrého boha*. Že tuto práci vůbec nepotřebovala, je zvláštní. Na těchto místech se její práce značně vzdaluje pečlivě sestavené kompilaci a nebezpečně se blíží pouhému, byť poctivě přiznanému opisu. S tím souvisí i fakt, že na několika stránkách (24, 30, 37, 47) autorka vůbec neuvádí zdroj, patrně pouze proto, aby nemusela stále dokola opakovat tentýž.

Práci doporučuji k obhajobě a s přihlédnutím k úrovni obhajoby navrhuji známku v rozmezí 1-2.

PhDr. Vít Erban
Katedra filosofie a religionistiky TĚ JU
v Českých Budějovicích